

PLAN ODNOWY MIEJSCOWOŚCI
dla OSIEDLA ORACZE

do uchwały Nr. XXIV/300/08
Rady Miejskiej w Toszku
2 dnia 10 marca 2008

Plan Odnowy Miejscowości Oracze został opracowany na potrzeby pozyskania środków z funduszy zewnętrznych - z Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007 – 2013 – działanie 3.3 Odnowa i Rozwój Wsi.

Plan jest zgodny z następującymi dokumentami:

Strategią Rozwoju Miasta i Gminy Toszek;
Miejscowym Planem Zagospodarowania Przestrzennego;
i obejmuje lata 2009-2015 w następujących zagadnieniach:

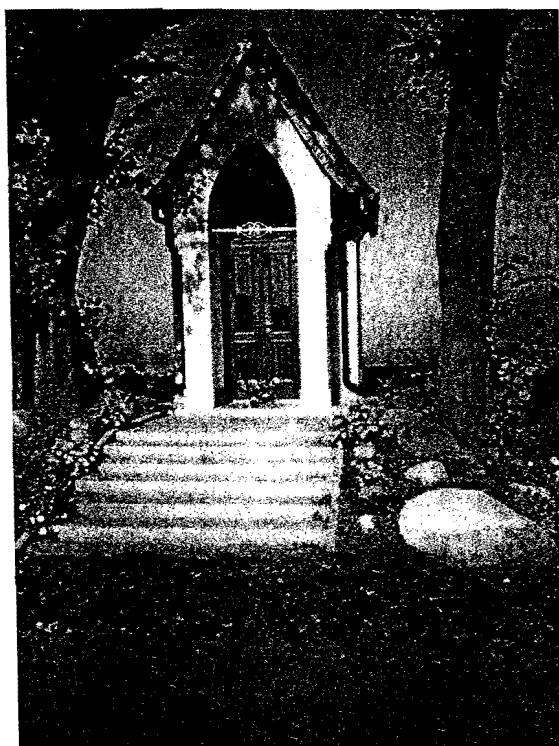
- 1.Charakterystyka miejscowości:
 - a. położenie;
 - b. historia i tradycja;
- 2.Inwentaryzacja zasobów służących odnowie miejscowości;
 - a. zasoby przyrodnicze;
 - b. infrastruktura społeczna;
 - c. infrastruktura techniczna;
- 3.Ocena mocnych i słabych stron miejscowości;
- 4.Zadania przewidziane do realizacji do 2015 roku.

ad.1

Charakterystyka miejscowości – historia i położenie

Oracze jest osiedlem w obrębie Toszka obejmującą ulice Wiejską, Oracze, Konopnickiej, Harcerską, Sarnowską, Młyńską, Podwale i Ogrodową. Zamieszkuje tu 520 osób. Jej odrębność w stosunku do bardziej zurbanizowanego miasta związana jest przede wszystkim ze specyfiką zatrudnienia – przeważają tu gospodarstwa rolne i rolnicy. Oracze położone jest w północnej części Toszka, w dolinie, którą przecina Potok Toszecki. Od strony południowej sąsiaduje bezpośrednio z centrum miasta, od wschodu od sołectwa Kotliszowice oddziela je pasmo lasów i pól ze wzniesieniem zwanym popularnie “Kalkberg” (Wapiennik), od zachodu sąsiaduje z parkiem i wzgórzem zwieńczonym zamkiem toszeckim, a część północna polami uprawnymi łączy się z sołectwem Sarnów przechodząc przez malownicze pagórki Sarnowską Górę i Baranowiec. Wyróżniamy na Oraczu strefy ochrony krajobrazu obejmujące tereny zachowanego krajobrazu kulturowego jak również tereny zabytkowe parków i cmentarzy. Dodatkowo zachowane są strefy ochrony ekspozycji mające na celu podkreślenie szczególnych walorów widokowych zamku toszeckiego. Na terenie Oracza znajduje się stanowisko archeologiczne cmentarzyska średniowiecznego (między ulicą Młyńską a Podwale), występują ślady osadnictwa kultury Łużyckiej oraz ślady osadnictwa wczesnośredniowiecznego. Przy ulicy Ogrodowej, Młyńskiej oraz Konopnickiej znajdują się budynki mające szczególną wartość, urbaniści postulują aby niektóre z nich (np. domy przy ulicy Harcerskiej - z dachami o niezwykle rzadkiej konstrukcji szachulcowej czy charakterystyczną “willę z sową”) wpisać do rejestru zabytków.

Oracze do 1 kwietnia 1926 roku funkcjonowało jako samodzielna gmina, potem

zostało włączone do Toszka. Jako osiedle jest jednostką stosunkowo młodą, ale jego historia jest nierozdzielnie związana z kilkusetletnią historią Toszka. A początków toszeckiego grodu należy szukać już w epoce kamiennej. Odkrycie monet rzymskich na wzgórzu zamkowym świadczy niewątpliwie o tym, że wiódł tędy "bursztynowy szlak". Nie znamy dokładnej daty i szczegółów lokalizacji Toszka, ponieważ nie zachował się dokument lokacyjny. W dokumencie Bolesława, księcia toszeckiego z 6 II 1309 występuje wójt Toszka, Fryderyk, a pierwsze wzmianki o Toszku jako grodzie pochodzą z 1201 roku. Istnienie tutejszej kasztelani potwierdzają dokumenty z 1222 roku. W czasach swojej świetności Toszek posiadał mennicę bijącą trakteaty, kwatniki i grosze z herbem miasta, papiernię, hutę szkła, browar, cegielnię, gorzelnie, młyn i wyłaczarnię oleju. Początki grodu związane są z dynastią Piastów. Wiąże się z tym powstanie zamku, najpierw drewnianego, warownego, potem po wielokrotnych przebudowach, przekształcanego w rezydencję. Przez wieki przewijały się tu znakomite rody pozostawiając po sobie materialne ślady historii i poruszające wyobraźnię legendy. Pozycja i majątność kolejnych właścicieli – książąt Piastowskich, Habsburgów, Redernów, Collonów czy Guradzych odciskały swoje piętno na sytuacji miasta i przyległych do niego sołectw, pośród których Oracze jest wymieniane wielokrotnie. Przez pewien czas właścicielem zamku i części Toszka, Oracza właśnie był, Adolph von Eichendorff, ojciec wybitnego poety epoki romantyzmu. Do czasów ostatniej wojny na Oraczu znajdowało się popiersie Poety, niestety nic nie wiadomo o jego późniejszych losach. Do dziś zamek jest nierozdzielnie związany z toszeckim krajobrazem stanowiąc jego rozpoznawalny symbol. Oracze jest miejscem skąd jego majestat ma największe walory widokowe. Centrum miasta wraz z Rynkiem i klasycystycznymi kamieniczkami objęte jest jako zabytkowe ochroną konserwatorską. Pośród pozostałych zabytków przynależnych do Oracza wymienić trzeba neogotycką kapliczkę z 1870 roku przy ul. Konopnickiej oraz otoczony metalowym ogrodzeniem krzyż przydrożny z 1875 roku przy ulicy Wiejskiej, którego donatorem był Weiss.

Związane są z jego powstaniem i miejscem wybranym nieprzypadkowo interesujące legendy, które czekają na swego odkrywcę. Warty uwagi jest też metalowy krzyż z ok. 1880 roku, oparty na postumencie w formie sarkofagu na kamiennych filarach zlokalizowany przy ulicy Oracze.

Z jego pochodzeniem wiąże się ciekawa historia. Prawdopodobnie został on ocalony ze złomowania w czasie remontu kościoła Wszystkich Świętych w Gliwicach przez pradziada właścicieli nieruchomości, przy której został postawiony. Pofałdowania terenu, starannie uprawiane pola, rozległe wzgórza, kompleksy starodrzewia, parki, stawy i potoki malują o każdej porze roku tu piękny krajobraz, co podkreślał skrupulatny kronikarz tych ziem ks. Chrzęszcz porównując go do ... Szwajcarii.

ad.2.

Inwentaryzacja zasobów służących odnowie miejscowości ;

Infrastruktura społeczna Oracza nie odbiega od zasobów miasta Toszek.

W zakresie infrastruktury technicznej występują spore braki. Wszyscy mieszkańcy mają dostęp do wody z wodociągu, ale tylko część objęta jest kanalizacją. Większość nie ma dostępu do gazu miejskiego. Stan dróg, zarówno gminnych jak i powiatowej przebiegającej w największym odcinku przez Oracze pozostawia wiele do życzenia. Niektóre odcinki wymagają praktycznie budowy od podstaw.

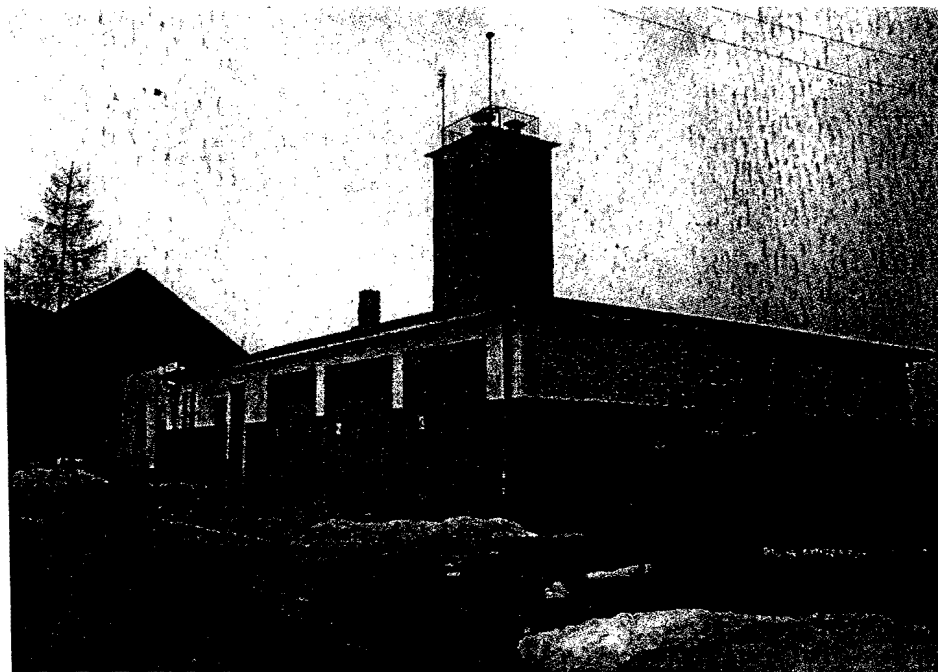
Brak chodników i dostatecznego oświetlenia w niektórych miejscach.

Mieszkańcy prowadzą selektywną zbiórkę odpadów w oznakowanych pojemnikach zbiorczych. Dwa razy w roku prowadzona jest zbiórka odpadów wielkogabarytowych, zużyty sprzęt elektroniczny i elektryczny oraz zużyte baterie trzeba wozić do Toszka.

Mieszkańcy w części utrzymują się z rolnictwa . Na Oraczu jest 6 gospodarstw utrzymujących się wyłącznie, lub prawie wyłącznie z rolnictwa. Są to przede wszystkim gospodarstwa nastawione na mieszaną produkcję. Część użytków rolnych jest wydzierżawiona.

Na Oraczu znajdują się stawy hodowlane (2,5ha i 2,6 ha) w dwóch miejscach oraz niewielki staw spełniający raczej funkcję krajobrazową.

Działają tu warsztaty stolarskie oraz warsztaty naprawy samochodów, warsztat ślusarski, firmy budowlane i firma geodezyjna.

Brak jest charakterystycznego punktu, placu czy miejsca mogącego skupić wszystkich mieszkańców. Brak jest świetlicy. Zebrania osiedlowe odbywają się

gościnnie w wymagającym remoncie budynku OSP przy ulicy Młyńskiej, wokół Kapliczki gromadzą się wierni na nabożeństwach, najliczniej z okazji Dożynek. Funkcjonuje ogólnodostępne boisko oraz wyjątkowe miejsce wykorzystywane zimą na sanie dla najmłodszych (Linda). Śródpolne ścieżki i aleje parkowe, aczkolwiek nie urządzone, wykorzystywane są spacerowo i turystycznie do biegów narciarskich, modnego nording walkingu czy dla wycieczek rowerowych.

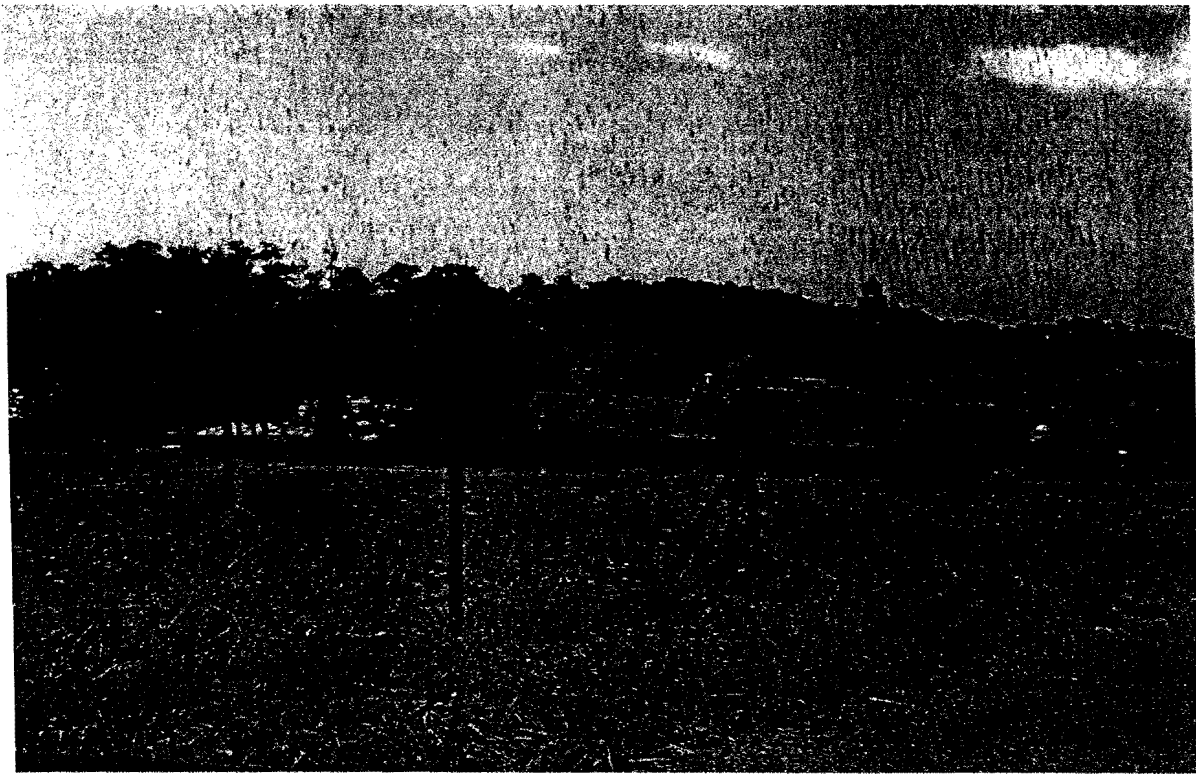
Oracze nie ma własnych, odrębnych tradycji oprócz dożynek, stara się je dopiero wypracować.

ad.3

Ocena mocnych i słabych stron miejscowości

Mocne Strony

1. Braku uciążliwego przemysłu
2. Tereny sportowe, których użytkowanie nie jest zależne od pór roku, gdyż w okresie wiosenno letnim czynne są trzy boiska (piłkarskie, do piłki siatkowej oraz koszykówki), a w okresie zimowym górka "Linda" umożliwia dzieciom i młodzieży czynny wypoczynek i zabawy na śniegu
3. Przyroda - naturalne lasy oraz park położony niedaleko boisk
4. Ścieżka rowerowa oraz szlak turystyczny

Słabe Strony

1. Brak świetlicy
2. Zły stan dróg (ulice Wiejska i Młyńska, Podwale)
3. Zły stan i brak chodników
4. Brak placu zabaw dla dzieci
5. Ruiny basenu
6. Brak kanalizacji
7. Brak gazociągu

8. Braki w sieci wodociągowej (rodzina Maciończyk)

ad.4.

Zadania przewidziane do realizacji do roku 2015

ZADANIE	HARMONOGRAM	CEL	PRZEZNACZENIE	WARTOŚĆ ZADANIA I ŹRÓDŁA FINANSOWANIA
Modernizacja szlaków pieszych	2010-2013	Propagowanie zdrowego stylu życia, promocja gminy	Stworzenie zaplecza umożliwiającego rozwój turystyki i nowoczesnej rekreacji	50 000 zł PROW budżet gminy, budżet sołectwa
Renowacja krzyża	2011	Zaspokojenie potrzeb kulturalnych, poszanowanie historii.	Wzrost atrakcyjności turystycznej, podniesienie estetyki otoczenia	40 000 zł PROW wojewódzki konserw. zabytków
Remont wraz z wyposażeniem świetlicy przy OSP	2010 - 2011	Zaspokojenie potrzeb mieszkańców	Stworzenie miejsca spotkań i integracji wszystkich mieszkańców, miejsc spotkań środowiskowych	100 000 zł PROW budżet sołectwa; budżet gminy, budżet OSP
Modernizacja boiska	2012	Zaspokojenie potrzeb społecznych kulturalnych mieszkańców	Stworzenie miejsca dla rozwoju kultury fizycznej i sportu oraz miejsca integracji mieszkańców	30 000 zł PROW budżet sołectwa
Zakup składanych ławek	2009	Zaspokojenie potrzeb kulturalnych mieszkańców	Poprawa komfortu korzystania z imprez organizowanych z braku zadaszonych miejsc "pod chmurką"	10 000 zł PROW budżet sołectwa sponsorzy
Budowa zagrody zwierzęcej "Arki Noego" w miejscu zdewastowanego basenu, budowa placu zabaw dla dzieci	2010 - 2011	Zagospodarowanie zdewastowanego terenu, poprawa estetyki otoczenia, zaspokojenie potrzeb najmłodszych	Stworzenie miejsca rekreacji, mogącego również spełniać funkcje dydaktyczne oraz bezpiecznych zabaw i wypoczynku	130 000 zł PROW wkład własny mieszkańców, budżet sołectwa

Budowa ścieżki dydaktycznej „Podzamecze”	2010-2012	Poszerzenie oferty edukacyjnej związanej z dziedzictwem przyrodniczym i historycznym regionu	Uatrakcyjnienie wycieczek na szlaku pieszym i rowerowym dla dorosłych, dzieci i młodzieży	75 000 zł PROW, WFOŚ, PFOŚ, środki gminne
--	-----------	--	---	---

opracowanie:
Ulryk Krawiec

**Uchwała nr 1/ 2009
Zebrania Osiedla Oracze
z dnia 04.03.2009 r.**

w sprawie

**przejęcia Planu Odnowy Miejscowości Osiedla Oracze na lata 2009 – 2015
realizowanego w ramach działania „ Odnowa i Rozwój Wsi „ objętego
Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013**

§ 1

zebranie osiedlowe w dniu 04.03.2009 r. postanawia przyjąć Plan Odnowy Miejscowości Osiedla Oracze na lata 2009-2015 realizowany w ramach działania „ Odnowa i Rozwój Wsi” objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007- 2013 w treści stanowiącej załącznik do uchwały.

§ 2

Wykonanie uchwały powierza się Przewodniczącemu Rady Osiedla Ulrykowi Krawcowi.

§ 3

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

PRZEWODNICZĄCY ZARZĄDU
Osiedla Oracze-Toszek
Ulryk Krawiec
Ulryk Krawiec